

האגודה

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

א' אדר ב' תשע"ט 1264 (שנה כד')

נושא השבוע: לקראת חג פורים

ההפטרה: "ויעש חירוס" (מלכים א, ז)

פרשת פקודי

"אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה"

.. ביד איתמר בן אהרן הכהן" (לז, כא)

"אלה פקודי"- אם האדם מקיים את פקודי ה' ומצוותיו, "המשכן"- הוא נעשה משכן לשכינה ששוכנת בו, "משכן העדות"- וזה לעדות שקיים את כל פיקודי התורה, ולא רק אלה שבכתב אלא גם "אשר פקד על פי משה"- זו תורה שבעל פה שהיא הלכה למשה מסיני. אך יש שני תנאים לכך: * "ביד איתמר"- איתמר פרושו בארמית למדנו, שתלמודו יהיה מתקיים בידו בפועל. * "בן אהרן הכהן"- שיעבוד את השם יתברך מאהבה שלא על מנת לקבל פרס כאהרן הכהן שהיה אוהב את הקב"ה וכהן לאלוקיו לשם שמים שלא על מנת לקבל פרס. גם בפורים קיבלו היהודים עליהם את התורה מחדש באהבה וברצון ניצלו מכליה ואבדון ויצאו מאפלה לאור גדול וזכו לישועות מעל לגדר הטבע.

"כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל"

מסעיהם" (כו, לו)

"בכל מסעיהם"- בכל המסעות והטלטולים שיעשו ישראל בנדודי גלותם יזכרו תמיד כי השם יתברך לא ינטשם ולא יעזבם. בעת "יומם"- בזמנים יותר טובים, כפי שהנחה עמוד הענן האלוקי את עם ישראל במדבר, וגם בעת "לילה"- בזמנים הקשים והחשוכים של שנאה תהומית ורדיפות לכל מי ששם ישראל נקרא עליו, כפי שבימינו הרימה האנטישמיות ראש במדינות שונות בעולם וחורשים הרשעים מזימות להרע ליהודים, אולם עצתם תופר כי הקב"ה שומר עלינו. גם בימי מרדכי ואסתר חרש המן הרשע מזימה שטנית להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים שבמדינות אחשוורוש, אולם לאחר שהתענו והתפללו לה' מקירות ליבם לביטול גזרה וחזרו בתשובה שלימה זכו לישועת ה' והתבטלה הגזרה, וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר.

אין לפגוע בזולת גם לא בפורים

מעשה שהיה

הרב פ. ס. הוא אחד משני משולחים הנוסעים מדי שנה לחו"ל בשליחות

אחד ממסדות התורה החשובים בבני ברק על מנת לאסוף כספים לאחזקתו.

באחד מנסיעותיהם הם פקדו את בתי הגבירים היהודים במונטריאול שבקנדה, כשישבו בטרקלינו של אחד הגבירים שח בפניהם בעל הבית על צרה המצויה בביתו המעיקה עליהם קשות. "כפי שאתם רואים, הקב"ה בירכני בעושר רב ולא חסר לי מאומה במילוי הצרכים הגשמיים, אבל מה כל זה שווה לי אם לא נפקדנו בילדים, הדבר מדיר שינה מעינינו, אנו נשואים מזה שנים רבות ועושרנו הרב איננו שווה מאומה, אלמלא יהיה לנו דור המשך, פישפשתי במעשי ואני חושב שהעונש הגיע לי משמים בגין מעשה שעשיתי בימי בחרותי

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:20-8:14

כניסת שבת: 5:24 יציאת שבת: 6:16 יציאת ש"ס ר"ת: 6:57

חג פורים: א. אין לאישה ללבוש בגדי איש וכן להיפך לצורך התחפשות, וירחיק אפילו את ילדיו הקטנים מזה (ש"ס יח"ד ס"ה ס"ג) וכן אין להתחפש בתחפושות מפחידות וכי"ב (ד. ע.).
ב. ראוי שאת התפילות לא יתפלל כשהוא מחופש, ואם אין לו אפשרות להחליף בגדיו לרגילים מותר להתפלל בתחפושת באופן שאינו מכסה את הפנים, ואם מחופש לדוב וכדו' הנכון הוא להוריד את התחפושת (וילקו"י פורים סי' תרכ"ט).

ג. אין היתר להשמיע דברי לעג והיתול במסיבת פורים כנגד רבנים, ואסור להשתתף במושב לצים כזה (ק. וילקו"י עמ' תתי"א ס"ב, ש"ס יח"ד ס"ו חו"ד סי' כה).

ד. אם יודע שביום פורים ימצא במקום שלא תהיה לו מגילה כשרה (כגון: בצבא) יכול לקרוא במגילה כשרה בלי ברכות כבר מראש חודש [לילה ויום (חז"ע עמ' לא)] ועדיף כמה שיותר סמוך לפורים, ואם אח"כ ביום פורים תזדמן לו מגילת קלף יקרא שוב בברכות (ש"ע סי' תרפ"ט ס"ז ובהנ"ל. משנ"ס ס"ה כב) [אבל סעודת פורים וכן משלוח מנות אין לקיים אלא בזמנם!] (משנ"ס ס"ה כ, חז"ע ס"ט).
ה. תושבי ירושלים חוגגים את פורים ביום טו אדר (יום שישי) ותושבי תל אביב, אשדוד ושאר הערים [ערי הפרזות] חוגגים ביום יד אדר (יום חמישי) (ש"ע סי' תרפ"ט ס"א, ג).

ו. * תושב ירושלים שנמצא בליל י"ד בתל אביב ויודע שישנה שם עד י"ד בבוקר בעמוד השחר, מתחייב בכל מצוות פורים לילה ויום בברכה אפילו שיש בצהרים לירושלים. ואם יסע לירושלים בערב ט"ו (שושן פורים) ושהה שם עד עמוד השחר יקיים שוב את כל מצוות הפורים ללא ברכה.

* תושב תל אביב שהיה בעירו ב-י"ד וקיים כל מצוות הפורים ואח"כ נסע בליל ט"ו לירושלים ויודע שישנה שם עד ט"ו בבוקר בעמוד השחר, יקיים את כל מצוות הפורים שם ללא ברכה מדין חומרא (המחמיר תע"ב) [ועין ש"ע ס"ה, וילקו"י ס"ה עמ' ס"ה, וילקו"י פורים תשע"ב עמ' קנז-קנז, עין תורת מועדים אדר עמ' רלט-רלו].

ז. תושב ירושלים שנסע בפורים ביום לתל אביב למספר שעות וכן תושב ת"א שנסע בשושן פורים ביום לירושלים למספר שעות לא התחייב במצוות פורים, גם לא מצד חומרא.

ח. * תושב ירושלים שנסע לתל אביב ביום יד' באדר בבוקר (אחרי עמוד השחר) ושהה שם עד ט"ו באדר בבוקר (אחרי עמוד השחר) פטור לגמרי מלחגוג את פורים בכלל, ובדיעבד אם עשה כן יקרא מגילה ביום טו באדר בלא ברכה ויאמר "על הניסים" בתפילה ובברכת המזון ויקיים משלוח מנות ושאר מצות בטו באדר (ע"פ וילקו"י מועדים וזמנים מועדים אדר לגר"ד יוסף עמ' רלו-רנ"ג).

* תושב תל אביב ששהה בליל יד בירושלים וחזר לביתו רק ב-י"ד בבוקר (אחרי עמוד השחר) פטור ממצוות פורים ואין לעשות כן לכתחילה ובדיעבד שעשה כן יקיים את מצוות פורים בלי ברכה ב-י"ד באדר וטוב להחמיר שגם ב-ט"ו באדר יעשה כן (תורת מועדים ס).

* תושב תל אביב שנסע לירושלים בליל י"ד באדר ונשאר שם עד ט"ו אדר בבוקר הרי זה קורא את המגילה בברכות ומקיים את כל מצוות פורים ב-ט"ו אדר (שושן פורים) (תורת מועדים ס, וילקו"י פורים תשע"ב עמ' קנז).

ט. * תושב תל-אביב וכי"ב שחוגג פורים ב-י"ד באדר ששלח משלוח מנות לרעהו אשר בירושלים שחוגג ב-ט"ו אדר ויודע שמקבל המשלוח מנות יאכלם ב-ט"ו, יצא ידי חובתו (חז"ע פורים עמ' קנז-קנז ס"ז).
* תושב ירושלים שחוגג פורים ב-ט"ו אדר ששלח מנות ביום י"ד לרעהו בתל-אביב או שאר ערי ישראל שחוגגים ב-י"ד, יצא ידי חובתו, אבל אם שלח להם מנות ביום ט"ו לא יצא כיון שאצלם אינו יום פורים (חז"ע ס"ה).

אי"ה יתקיים באשדוד שעור לציבור הרחב בנושא: שמחת פורים ביום רביעי ו באדר ב בשעה 9:00 בערב עם הרב ליאור גלזר בבי"כ החיד"א רח" יצחק הנשיא 22 אזור ג'.

שירת בקשות באשדוד בשבת זו (פקודי) בנוסח יהודי מרוקו בבי"כ בית ישועה אוהל יצחק רח"אח"י אילת 10 אזור א' ב-4:00 לפנות בוקר בהשתתפות פייטנים והזמר סמי קרצ'י ...

שעור לגברים באשדוד ב- אה-מ-19:00-20:00 הלכהוגמ' ב"כ ברית יצחק אזור ו*אח"כ ערבית

שיעור זכר מצצית השקל הינו 19 ש (נכון ל-כא אדר א'). הסבר לחישוב: חזון עובדיה פורים (עמ' קב) כתב "לפי מחיר הכסף הגדול- היינו כפי שנשחר בבורסה ומחיר זה הוא 1.8518 ₪ לגרם כסף, עליו נוסף 10% כשקנים כסף בבורסה שזה 2.036 ₪ לגרם ונכפיל ב-9 גרם כסף וזה יוצא 18.332 ונעגל כלפי מעלה ל-19.

קשה נכשת להורית ולחנכית - פסחין פיקוח נפש fe esו ילדו

כל הורה ומחנך צריך להשגיח על ילדיו ולהזהירם בכל תוקף לבלי יתעסקו בדינמיט, טיל שורק, חזיז, פצצת סירחון, רימון עשן וכיוצ"ב. וכן אין להחזיק או להשתמש בהם..

א. בגלל הסכנה הגדולה שבדבר לילד: כסכנת קטיעת אצבעות ח"ו, פגיעה בעיניים, חוץ מעוון חילול ה' החמור והנורא שנגרם ע"י זה.

ב. בגלל הסכנה הגדולה שבדבר לסביבה: לפי שזה גורם להפחדה לחולי לב, נשים ובפרט בהריון, וקטנים שהפחד עלול להביאם לידי סכנת נפשות. הרב ש. וואנר הרב ניסים קרליץ הרב ש. בעדני

כשלמדתי באחת הישיבות בבני ברק ומעשה שהיה כך היה: כאחד הבחורים שהיו מעורים בחברה, עליתי על הבימה בליל פורים אחד "והתלבשתי" על אחד הבחורים. ביזיתי והעלבתי אותו לעין כל וסיפרתי את קלונו ברבים. הבחור הסמיך והחזירי חליפות ופניו האדימו מרוב בושה. וגם לאחר שהחברים רמזו לי שאני מגזים המשכתי להעליב אותו ולא נחה דעתי עד שהבחור בכה בדמעות, אין לי ספק שבגלל מעשה מחפיר זה בא עלי העונש הזה".

לשמע הסיפור הזדעזעו המשולחים מאוד אך לא הבינו מה רצונו מהם, וכששאלוהו על כך הוא השיב: "כיון שאני מתגורר בקנדה ואין לי מושג היכן נמצא כיום הבחור שפגעתי בו, אני מאוד מבקש שתחזרו לארץ ישראל תעשו כל מאמץ לאתרו ולבקש ממנו מחילה בשמי, אני מוכן לשלם לנפגע ככל שיידרש". הוא הוציא סכום גדול של כסף ומסרו לידי המשולחים.

כשחזרו ארצה פתח הרב פ.ס. את ספר הטלפונים של בני ברק וגילה לשמחתו את השם שמסר לו הגביר הקנדי, הוא צלצל ושאלו האם למד בישיבה פלונית בבני ברק באותה תקופה וכשהתברר שהוא האיש ביקש להיפגש עמו.

בבואם לפגישה, רק הזכירו את שם האיש שפגע בו הוא נרתע ואמר: "אל תזכירו לי את השם הזה... הוא ביזה אותי בצורה מחרידה". "אבל בדיוק למטרה זו באנו אליך", אמרו וסיפרו שזה עתה חזרו ממונטריאל ופגשו את האיש שפגע בו והוא בוכה ומצטער מרה ומבקש סליחה ומחילה על מה שעשה. "לא בא בחשבון, לעולם לא אוכל לסלוח לו על מה שעשה לי" השיב. הם סיפרו לו את סיבולו של האיש שלא נפקד מזה שנים רבות בילדים והוא בטוח שנענש משמים כיון שפגע והעליב, והוא מתחרט על מעשיו ומבקש מחילה גמורה על כך, אך הנפגע מאן לסלוח. פנה אליו אחד המשולחים ואמר: "תראה, הנך יודע שאנו לא קשורים כלל לסיפור, ודע כי כל מטרנתו לדאוג לטובתך ולטובת האיש שפגע בך, בעוד מספר דקות ילך כל איש לביתו ולעסקיו אבל יום יבוא, אחרי 120 שנותינו וכולנו נעלה לבי"ד של מעלה לתת דין וחשבון על כל מה שעשינו בעולם הזה, פשוט וברור שהאיש שפגע בך יקבל העונש על מה שעשה, ואולי יצא נקי כי קיבל את עונש כאן בעולם הזה, אבל אז יפנו אליך בטענות קשות ויאמרו: הרי בגללך לא היו לאדם הזה ילדים! יזכירו לך את בואנו אליך, את התחנונים וההפצרות שהפצרנו בך למחול לו, ויטענו נגדך מדוע לא היית מוכן להתפייס, אך ורק כדי להיטיב לאיש ההוא כדי שיזכה בילדים, האם תהיה לך תשובה לטענות אלו? האם אתה מוכן לקחת על עצמך אחריות נוראה שכזו?"

הדברים חדרו לליבו והוא ביקש לחשוב, אחר קם ממקומו ואמר: "אני מוכן לסלוח לו". "האם הינך מוחל וסולח לו בלב שלם?" שאלו, "כן, אני סולח בלב שלם" – השיב. "אם אנו כבר נמצאים אצלך, יש לנו את מס' הטלפון של האיש שפגע בך, בוא ונתקשר אליו ונקשר ביניכם ותגיד לו בפה מלא שהינך מוחל לו". הרבה דמעות זלגו מעיני הנוכחים באותו מעמד של מחילה, שנעשה בקו הטלפוני שבין מונטריאל לבני ברק.

כעבור שנה ביקרו המשולחים שוב בבית הגביר למטרת צדקה עבור הישיבה, רק ראה אותם הגביר, מיד התנפל עליהם בנשיקות וחיבוקים והובילם לאחד מחדרי הבית, שם ניצבה עריסה של תינוק "לפני 3 שבועות עשינו לו ברית מילה", אמר ופרץ בבכי נסער. והדברים מדברים בעד עצמם, פשוט לא כדאי לפגוע בשום אדם, גם לא בהצגות ביום פורים. (ברכי נפשי ח"ג)

הלכות לקראת חג פורים

פינת ההלכה

תענית אסתר: תחילת צום 4:31 (לפנות בוקר) **סיום הצום: 18:16** (בערב)
א. טעם הצום שבימי מרדכי ואסתר נקהלו היהודים ביום יג באדר להילחם ולעמוד על נפשם, והיו צריכים לבקש רחמים שיעזרם ה' להתנקם מאויביהם והתענו באותו

היום ולכן נהגו כל ישראל להתענות ב"ג באדר ונקרא תענית אסתר, כדי שזכור שה' יתברך רואה ושומע כל איש בעת צרתו כאשר יתענה וישוב אל ה' בכל לבבו, כמו שעשה בימים ההם (מגילת ס' ח' ט"ז כ"ג).
ב. מנהג ישראל [בנים מגיל 13 ובנות מ-12] להתענות ביום י"ג אדר ואסור לפרוש מן הציבור (ס' תרפו ס"ג כהנמ"א).

ג. חיוב התענית הוא מזמן עלות השחר (ש"ע ס' תקס"ד ס"א) מ"מ הישן [אפילו שלא על מיטתו משנ"צ ס"א] שנת קבע בליל התענית הרי כבר אז מתחיל להתענות (ש"ע ס' תקס"ד ס"א) אבל אם ישן בתחילת הלילה במשך כמה שעות ועדיין לא אכל ארוחת ערב ונתעורר, מותר לו לאכול ארוחת ערב אף שלא עשה תנאי, שמסתבר שלא קיבל עליו את התענית עד שיאכל ארוחת ערב.

ד. אם התנה קודם שהלך לישון שבדעתו לקום קודם עמוד השחר ולאכול, מותר לו לאכול ולשתות עד עמוד השחר (ש"ע ס' תקס"ד ס"א). אך אם שכח להתנות ואחר שישן קם קודם עלות השחר וחש צימאון, המקל לשתות [קודם עלות השחר] יש לו על מה לסמוך ובפרט אם הוא רגיל לשתות בכל לילה (חזו"ע עמ' י"א).

ה. אם התחיל לאכול בתוך חצי שעה לפני עמוד השחר (עמוד השחר = 4:31) אין לאכול סעודת קבע, אלא פחות מכביצה (=54 גר') לחם או מזונות, ושאר מאכלים אפילו יותר (ש"ע ס' כט משנ"צ ס"ק כו, הלכה כדורה לגר"ד יוסף ח"ה ס' פט ס"כח).

ו. אלו פטורים מהצום: יולדת שאינה מניקה או המפלת (בתוך 24 חודש) שמרגישות חולשה יתרה (שואם לא כן צריכות לצום). מי שמצטער מכאב עיניים [מ"מ כשיבירא צריך לפרוע תעניתו אלא אם כן אכל בהוראת רופא] ו**אלו פטורים מהצום ואינם רשאים להחמיר על עצמם לצום:** קטנים, אישה שילדה או הפילה בתוך 30 יום, חולה שאין בו סכנה ואפילו מי שתקפתו חולשה יתרה, זקן מופלג תשוש כוח, מעוברת [מ-3 חודשים ומעלה ומ"מ אם סובלת מהקאות ומיחושים או חולשה רבה אף לפני כן], מניקה בפועל, חתן וכלה בתוך שבעה לחתונה, מוהל, סנדק ואבי הבן ביום המילה (וע"פ חזו"ע עמ' לט-מב, תורת מועדים ס' ג).

ז. מי שצריך רחמים על איזה דבר יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר ויאמר תחילה מזמור כב' בתהילים "למנצח על איילת השחר", ודרשו חז"ל "איילת השחר" זו אסתר ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויזכיר זכות מרדכי ואסתר אשר בזכותם יענה לו הקב"ה ויפתח לו שערי רחמים ותתקבל תפילתו ברצון (מוהל כפסקי תשובות ס' תרפו ס"ק 5 כספ קב הי"ט).

ח. מצוי שמקדימים תפילת ערבית במוצאי הצום ומסיימים בצאת הכוכבים שאז צריך לחזור על קריאת שמע [שחיובה מהתורה] ואח"כ יקרא את המגילה [שחיובה מדרבנן].

שבת זכור: (שבת הבאה) **א.** בשבת שלפני פורים מוציאים שני ספרי תורה וקוראים בראשון בפרשת השבוע שבעה עולים [ואומרים חצי קדיש] ובשני המפטיר – פרשת זכור [ואומרים חצי קדיש] (ש"ע אור"ח ס' תרפ"ב ס"ג). ויוציאו ס"ת המהודר ביותר לקריאת זכור [וראו שיהיה קלף לא משוח] ויקפיד על קריאה מדוקדקת (תורת מועדים ס' ז ס"ו, ילקו"י פורים עמ' פב).

ב. ראוי ששליח הציבור יעורר את הקהל לפני הקריאה לכוון לצאת ידי חובת מצות עשה מן התורה של זכירת מעשה עמלק ומחייטו, ואף הש"צ יכוון להוציא את הציבור ידי חובה בקריאתו (ס' תרפ"ב משנ"צ ס"ק יד) שמצוות צריכות כוונה (ש"ע ס' י"ד ס"ד). והציבור יאזינו לקריאת הש"צ ולא יקראו מהחושש (ס' יח"ד ח"ג ס' נג, חזו"ע פורים עמ' ד).

ג. נכון וראוי שנשים שיכולות לבוא לבית הכנסת, תבאנה לשמוע פרשת זכור (יח"ד ח"א ס' סד) אבל אין לעזוב את הילדים הקטנים לבד בשביל לשמוע את הקריאה כי העוסק במצווה (=טיפול בילדים) פטור ממצווה (שערי הרש"א ח"א עמ' רפ) ומ"מ אם אינה יכולה לבוא לביה"כ טוב שתקרא בחומש פרשת זכור [דברים פרק כה פסוקים יז-יט] (יצי"א ח"ח ס' נד).

ד. מותר להוציא ספר תורה במיוחד לנשים [אחרי התפילה] לקריאת פרשת זכור אבל בלי ברכה (חזו"ע פורים עמ' י) ומנהג נכון הוא (ס).

זכר למחצית השקל: **א.** נוהגים ליתן קודם פורים מעות "זכר למחצית השקל" (אור"ח ס' תלכ"ד ס"א כהנמ"א, חזו"ע עמ' קא). [זהר שלא לקרוא לזה "מחצית השקל" (חזו"ע ס"א) אם אפשר לפני שבת זכור ואם לא נתן נהגו לתת בליל פורים לפני קריאת המגילה (חזו"ע ס"א).

ב. צריך לתת עבורו ואשתו ובניו הגדולים [מהדין מגיל 20 וטוב להחמיר מגיל 13 (חזו"ע ע"מ קד)]. וטוב לתת גם בעבור ילדיו הקטנים (כה"ח ס' ל"ד ס"ק כז) ויתנו לישיבות וכוללים.

ג. שיעור של מחצית השקל [הינו 9 גרם כסף הגולמי (חזו"ע עמ' קכ)] **הינו 19 פ.** ומי שקשה לו לתת את הסכום הנ"ל יתן כפי יכולתו (תורת מועדים ס' ד ס"ג, יח"ד ח"א ס' פז).

ד. אי אפשר לתת למצוות פורים ממעשר כספים (מחצית השקל, מתנות לאביונים וכו') [אלא אם כן התנה בפירוש בשעה שהתחיל להפריש בלי נדר והשעה דחוקה לו, רשאי לתת ממעשר כספים (חזו"ע ק"ד)] אבל כשמוסיף על הנתינה מותר (תורת מועדים ס).